

یادداشت

علی اکبر اشعری | پژوهشگر ارشد مسائل فرهنگی

تفسیر تسنیم، مرجعی گرانقدر برای دین پژوهان

تحقق جامعه دانایی‌محور در گروی ایجاد بستر مناسب برای آن است، از جمله بسترهای مناسب فراهم آوردن امکان دسترسی آسان و سریع به داده‌ها و اطلاعات علمی و فرهنگی است. امروز در جامعه ما به هر دلیل فشار اقتصادی برخانوارها به ویژه سنگینی هزینه‌های اولیه و ضروری معیشتی، سهم کتاب و کالاهای فرهنگی در سبد خانوار را بسیار محدود کرده است. نهادهای حاکمیتی به ویژه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌توانند با ایجاد یک مرکز بزرگ عرضه محصولات فرهنگی در بستر فضای مجازی و ارائه خدمات رایگان دسترسی شهروندان به این محصولات را آسان کنند. از جمله محصولات علمی و فرهنگی مورد نظر نویسند این سطور کتاب، به‌ویژه کتب مرجع است. دولت می‌تواند با خرید حق انتشار این گونه آثار از ناشر یا نویسنده، آنها را در این بستر در اختیار جویندگان علم قرار دهد. از قضا شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز چنین مأموریتی را برای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی قائل شده است. این شورا در بند ۸ ماده ۱۴ مصوبه اصلاحی خود در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۷/۲۴ درباره «اهداف، سیاست‌ها و ضوابط نشر کتاب» وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی را موظف به اجرای وظیفه زیر کرده است:

«حمایت از تألیف و تولید کتاب‌های مرجع و پایه با خرید حق انتشار از نسخه رقومی اثر و ارائه آن در کتابخانه ملی و کتابخانه‌های عمومی کشور». یک گروه از مکتوب‌ها که می‌توانند در این بستر عرضه شوند، کتب معتبر تاریخی، روایی، قرآنی و دائرةالمعارف‌ها هستند. از جمله مکتوبات فاخر و ارجمندی که مورد نظر است، مجموعه گران سنگ «تفسیر تسنیم» حاصل تلاش علمی چهل ساله حضرت آیت‌الله جوادی آملی است که به به شدت مورد نیاز دین‌پژوهان و به ویژه قرآن‌پژوهان است. روشن است که همگان را برای تأمین هزینه تهیه این مجموعه و مجموعه‌هایی نظیر آن نیست، حتی قرار دادن دوره‌هایی از آنها در کتابخانه‌ها نیز مشکل را حل نمی‌کند.

اخبار

ساداتی نژاد و فاطمی‌امین به زندان محکوم شدند

سخنگوی قوه قضاییه اعلام کرد حکم پرونده اتهامی مدیران شرکت‌های گروه جای دشب صادر شد و طبق آن متهم ردیف اول در ۶ عنوان اتهامی محکوم شد. به گزارش میزان، اصغر جهانگیر اظهار کرد: محکوم‌علیه ردیف اول، اکبر رحیمی درآباد مجموعا به ۶۶ سال حبس تعزیری محکوم شده است که به موجب مقررات فقط محکومیت اشد، (۲۵ سال) قابلیت اجرا دارد. اصغر جهانگیر عنوان کرد: همچنین محکوم‌علیه اکبر رحیمی درآباد بابت عدم رفع تعهدات ارزی، به استرداد عین ارز به میزان دومیلیارد و ۲۶۹ میلیون و ۱۶۰ هزار و ۵۳۴ یورو محکوم شده است. جهانگیر گفت: به موجب حکم صادره در خصوص سیدجواد ساداتی نژاد و سیدرضا فاطمی‌امین وزرای وقت جهاد کشاورزی و صنعت معدن و تجارت به اتهام معاونت در اخلاف در نظام اقتصادی کشور به طور عمده و کلان موضوع تبصره دو ماده دو قانون مجازات اخلافگران در نظام اقتصادی کشور حکم محکومیت هر کدام به ۵ سال حبس تعزیری صادر شده ولی دادگاه در اجرای مواد ۳۶ و ۳۷ از قانون مجازات اسلامی و ماده شش از قانون کاهش حبس تعزیری، محکومیت سیدجواد ساداتی نژاد را به دو سال و محکومیت سیدرضا فاطمی‌امین را به یک سال تخفیف و کاهش داده است.

پایان انتصاب غیرقانونی ظریف

محمدجواد ظریف، معاون راهبردی رئیس‌جمهور روز گذشته درپیمایی در شبکه اجتماعی ایکس، استعفای خود را از این مسئولیت تایید کرد. در پیام ظریف آمده است: دیروز به دعوت ریاست محترم قوه قضاییه به دیدار ایشان رفتم. ایشان با اشاره به شرایط کشور توصیه کردند که برای پیشگیری از فشار بیشتر بر دولت، به دانشگاه بازگردم. بنده نیز بی درنگ پذیرفتم که همواره خواسته‌ام یا باشم و نه بار. وی همچنین تاکید کرد: هنوز به پشتیبانی از دکتر پزشکیان گرافتمدی بالم و برای ایشان و دیگر خدمتگزاران راستین به مردم، بهترین‌ها را ارزومندم. از پیشگاه خداوند بخشایشگر و شما مردم خوب، صبر و قن‌دردان ایران، برای همه کاستی‌ها بپوشن می‌خواهم. ظریف همچنین مدعی شد در شش ماه مسئولیت در دولت چهاردهم، تلخ‌ترین دوران خدمت ۴۰ ساله خود را گذرانده است. لازم به ذکر است فعالیت ظریف به‌عنوان معاون راهبردی رئیس‌جمهور به دلیل دوتابعیتی بودن فرزند وی بر خلاف قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل حساس بوده و مجلس شورای اسلامی پیش از این از مسئولان نظارتی خواسته بود تا به این انتصاب غیرقانونی پایان دهند.

دکتر علی اکبر ولایتی، مشاور رهبر معظم انقلاب در امور بین الملل در گفت‌وگوی اختصاصی با روزنامه «جام جم» مطرح کرد

ابعاد تازه از توطئه صهیونی برای تجزیه سوریه

طوفان الاقصی و حمایت مردم جهان از فلسطین و ضربه بزرگی که به حیثیت رژیم کودک‌کش وارد شد، محور مقاومت به‌رغم ضربه‌هایی که متحمل شده اعتماد به نفس بیشتری پیدا کرده است.
مریم شریف‌زاده | گروه سیاسی
**تحوالات منطقه و جهان از موضوع مراسم معنادار تشییع شهید نصرالله تا موضوعات جهانی مانند مسأله اوکراین و اختلافات اروپا و آمریکا سرعت بالایی به خود گرفته است. در همین خصوص با دکتر علی‌اکبر ولایتی، مشاور مقام معظم رهبری در امور بین‌الملل به گفت‌وگو نشستیم. دکتر ولایتی با اشاره به تشییع باشکوه شهدای مقاومت در بیروت، بر تداوم راه مقاومت در لبنان و فلسطین تأکید کرد و سیاست‌های حمایتی ترامپ از رژیم صهیونیستی را ناکارآمد خواند. وی طرح کوچ اجباری مردم غزه را ناشی از «بی‌فکری» ترامپ دانست و نسبت به تلاش‌های اسرائیل برای تجزیه سوریه هشدار داد. مشاور رهبر معظم انقلاب همچنین با اشاره به تنش‌های فزاینده میان آمریکا و اروپا، پیش‌بینی کرد اتحادیه اروپا در مسیر فرپاشی قرار دارد.
مشروح این گفت‌وگورا با هم می‌خوانیم:**

در ایامی هستیم که مراسم تشییع باشکوهی برای شهیدسید حسن نصرالله و شهیدسیدهاشم صفی‌الدین در بیروت برگزار شد. درباره تأثیرات این مراسم، بیشتر توضیح دهید.

معنی این مراسم بزرگ این است که حزب‌الله همچنان مقتدر است و نفوذ بین‌المللی دارد و گرچه شهادت سیدحسن نصرالله و هاشم صفی‌الدین ضربه بزرگی بود اما این‌طور نیست که با شهادت این عزیزان، حزب‌الله تضعیف شود، بلکه با قدرت مسیر مقاومت را ادامه خواهد داد چون اکثر مردم لبنان طرفدار آن هستند و درکنار مقاومت خواهند بود. در آینده خواهیم دید این اتفاق می‌افتد.

آینده مقاومت لبنان و فلسطین را با توجه به سیاست حمایت مطلق و حداکثری ترامپ از رژیم صهیونیستی چگونه می‌بینید؟

حمایت ترامپ از رژیم صهیونیستی ادامه حمایت بایدن خواهد بود و او بیش از آن کاری نمی‌تواند بکند. اختلافات آمریکا و اروپا توان فتنه‌گری در خاورمیانه را کاهش خواهد داد و بیش از گذشته کاری از دست‌شان بر نمی‌آید. بعد از عملیات

کردند. در نبرد کرامه در سال ۱۹۶۹ سوری‌ها به کمک فلسطین آمدند و در آن جنگ ۶۰۰ شهید دادند. در قضیه سپتامبر سیاه در سال ۱۹۷۰ هم که اردن شروع به اخراج فلسطینی‌ها کرد، سوری‌ها به فلسطین کمک کردند. پس آنها نسبت به کشور خودشان طبیعتا متعصب‌تر هستند و بالاخره به آن سامان خواهند داد.

آینده روابط ایران و سوریه را چگونه می‌بینید؟
ایران در هیچ کشوری دخالت نمی‌کند. اما اگر مردم سوریه با حکومت قانونی آن کمکی بخواهد مانند گذشته به آنان کمک خواهیم کرد.

این روزها شاهد واچگیری تنش‌هایمان آمریکا و اروپا در موضوعات مختلف به‌ویژه بحث اوکراین هستیم و اروپایی‌ها در مقابل رفتار ترامپ، در حال خط‌ونشان کشیدن برای آمریکا هستند. آیا با توجه به وابستگی اروپا به واشنگتن در حوزه‌های

یادداشت بیژن مقدم | کارشناس مسائل سیاسی

سودای فشار بر ایران با آژانس

به‌طور کلی آژانس در طول سال‌های گذشته نتوانسته مسائلیش را با ایران حل کند چرا که برخلاف ماهیت خود که طبعاً باید نگاه فنی به مسائل هسته‌ای کشورها داشته باشد، متأثر از فضایی که کشورهای غربی ایجاد کرده‌اند، یک نوع نگاه سیاسی به مسأله ایران دارد. طبیعتاً اختلافات به لحاظ نگاه فنی راحت‌تر حل می‌شود. در گزارش‌های متعدد آژانس که حاصل دسترسی بی‌سابقه به تاسیسات ایران و بازرسی‌های بی‌سابقه (در مقایسه با سایر کشورها) بوده است، نشان می‌دهد برنامه هسته‌ای کشورمان صلح‌آمیز بوده و هیچ مدرکی که دال بر انحراف ایران به سوی مقاصد نظامی باشد، یافت نشده است. اگرچه ایران در اثر عهدشکنی آمریکا و اروپا سطح تعهدات برجامی خود را کم کرده اما همچنان به اصول پادمانی پایبند بوده و تمام فعالیت‌های ایران گزارش می‌شود اما نکته نگران‌کننده این است آقای رافائل گروسی مانند اسلاف خود تحت‌تأثیر جریانات و نگاه‌های سیاسی از گزارش‌های آژانس به عنوان اهرم فشار علیه ایران استفاده می‌کند. به نوعی این اهرم به‌عنوان عامل بازدارندگی عمل کرده است. در واقع اگر کشورهای غربی نه فقط نمی‌خواهند ما در حوزه توسعه و بهره‌برداری کاملاً صلح‌آمیز توان هسته‌ای قدم برداریم،

یادداشت

مهدی خاغانلی زاده | مدرس دانشگاه

سیلی رئالیسم بر صورت زلنسکی

«زلنسکی فقط ۴ درصد محبوبیت دارد و باید انتخابات جدیدی برای تعیین رئیس‌جمهور در اوکراین برگزار شود.» این بخشی از صحبت‌های رئیس‌جمهور آمریکا درباره نتایج مذاکرات اخیر واشنگتن و مسکو درباره جنگ اوکراین است؛ صحبت‌هایی که گمانه‌زنی‌ها درباره راهبرد دونالد ترامپ در قبال این کشور اروپایی را تایید کرد و نشان داد که ترامپ قصد ندارد تا راهبرد بایدن در حمایت مطلق از کی‌یف علیه مسکو را ادامه دهد. اما چرا مقامات اوکراینی و در رأس آنها ولودیمیر زلنسکی از این رویکرد کاسفید شوکه شده‌اند؟ پاسخ را باید در نوع نگاه به نظام بین‌الملل جست‌وجو کرد؛ جایی که برخی از سیاستمداران خیال می‌کردند چیزی به‌نام «دغدغه‌برای‌تحقق صلح» وجود دارد و کشورهای مختلف به‌ویژه آمریکا بدون توجه به منافع ملی خود، به دنبال حمایت از آرمان صلح جهانی هستند. در سطح آکادمیک، این مدل نگاه به نظام بین‌الملل و تحلیل روابط میان واحدهای سیاسی، یادآور راهبرد آرمان‌گرایانه در سال‌های بین دو جنگ جهانی در قرن بیستم

ومن پیش‌بینی می‌کنم به لحاظ سیاسی هم دچار تغییرات و بلوک‌بندی یا به تعبیر دیگر تجزیه شود؛ یعنی اتحادیه اروپا از هم بپاشد.

❗ دلیل این‌که ترامپ در جنگ اوکراین جانب روسیه را می‌گیرد، چیست؟ آیا صرفاً نگاه‌های اقتصادی ترامپ در این زمینه نقش دارد؟

آمریکا می‌خواهد یک امپراتوری در نیمکره غربی جهان درست کند از کانادا تا پاناما و آمریکای لاتین که البته این طرح قدیمی است. بوش هم ادعای الحاق کانادا را مطرح کرده بود. حتی قبل‌تر از آن جیمز مونرو در سال ۱۸۲۳ هم این ادعاها را کرده بود. لذا ترامپ می‌خواهد همان طرح‌ها را تکمیل کند و عملاً کل نیمکره غربی را در اختیار داشته باشد. از این سوی دنیا هم سعی می‌کند کشورهای مانند روسیه را با خود همراه کند تا در اهدافش اختلال ایجاد نشود. اما در شرق جهان چین و ایران هم اهمیت دارند و حتی عربستان هم نقش آفرین است و این کشورها به سادگی زیر بار این سلطه‌گری نخواهند رفت.

❗ درباره صحبت‌های وزیر خارجه ترکیه پاسبخ شما چه خواهد بود؟

جمهوری اسلامی ایران اجازه نخواهد داد هیچ کشوری با سخنان سنسجیده، روابط تاریخی و عمیق منطقه‌ای را خدشه‌دار کند. ایران همواره سیاستی بر مبنای احترام متقابل و عدم دخالت در امور داخلی دیگر کشورها داشته است. از این رو، انتظار این رود مقامات ترکیه نیز در سخنان خود جانب ادب دیپلماتیک را رعایت کرده و از تکرار ادعاهای بی‌اساس پرهیز کنند. ایران، کشوری مقتدر با تمدنی دیرینه که همواره برای امنیت و همکاری‌های منطقه‌ای تلاش کرده است. برخی مقامات ترکیه باید بداند که تکرار ادعاهای غیرواقعی و مداخله جویانه، هیچ کمکی به روابط دو جانبه نخواهد کرد. باید به ترکیه هشدار داد که اگر برخی در ترکیه تصور می‌کنند که با تکرار مواضع نادردست و تحت تأثیر القانات بیگانگان می‌توانند جایگاه ایران را در منطقه تضعیف کنند، سخت در اشتباهند. تاریخ ثابت کرده که ایران همواره بر اصول خود پایبند بوده و در برابر هرگونه بی‌احترامی، پاسخی درخور خواهد داد. مناسبات ایران و ترکیه بر پایه همسایگی و منافع مشترک بنا شده و انتظار می‌رود مقامات ترکیه از اظهاراتی که می‌تواند این روابط را تحت الشعاع قرار دهد، خودداری کنند. جمهوری اسلامی ایران اهل تعامل و گفت‌وگوست اما هرگز در برابر ترغافه‌گویی‌ها سکوت نخواهد کرد.

غرب هیچ اشاره‌ای به بدعهدی خودش در مسائل برجام نمی‌کند و هیچ وظیفه‌ای را برعهده نمی‌گیرد. این درحالی است که ما برای شفاف‌سازی، آزادانه و داوطلبانه در برجام تعهداتی پذیرفتیم اما غرب در مورد فعالیت‌های رژیم‌های همسو با خود که حتی عضو آژانس هم نشده، هیچ ابراز دغدغه‌ای نمی‌کند. حالا و در شرایطی که برخی صحبت‌ها در اروپا حاکی از فعال شدن مکانیسم اسنپ‌بک است، ممکن است بعضی فکر کنند که اروپا به جهت اختلافاتش با آمریکا شاید در این عرصه مستقل و عقلانی عمل کند و این درحالی است که هم ماجرای اوکراین و هم تجربه ما از تعامل با اروپا نشان می‌دهد اروپا در نهایت هیچ استقلالی ندارد و نسبت به آمریکا کاملاً مطیع است. در همین قضیه اوکراین شاید مدتی زمان ببرد اما در نهایت اروپا به‌خاطر مناسبات و روابط اقتصادی طولانی، تسلیم آمریکا خواهد شد. همچنین ما خود این تجربه مستقیم را داریم که دیدیم اروپا در زمان بایدن با این که فرصت مهیا شد، عملاً هیچ اقدامی برای احیای برجام انجام نداد و حتی در مقاطعی نقش منفی بازی کرد. حالا هم اروپا باید بداند که اگر به نقش مخرب خود ادامه دهد و رفتار آژانس در قبال ایران عوض نشود، تهران برای پاسخ دادن به این رفتار غیرسازنده گزینه‌های مژتری روی میز دارد.

مدیریت روابط با همسایگان، فریب شعارهای مقامات آمریکایی را بخورند و کشورشان را وارد جنگی بکنند که علاوه بر نابودی زیرساخت‌ها، نهایتاً به از دست رفتن حدود ۲۰ درصد یک پنجم، این سرزمین منجر شود؛ شعارهایی که قرار بود از کی‌یف در برابر «تجاوز» روسیه حمایت کند اما در واقع، اوکراین را به ابزاری برای تضعیف یکی از رقبای آمریکا در جهان تبدیل کرد؛ یعنی اوکراین برای تأمین منافع ملی آمریکا هزینه داد و نهایتاً هم برای تأمین منافع ملی آمریکا مجبور به تسلیم شد. حالا و حدود ۹۰ سال پس از انقضای نگاه سانتینامتال و فانتزی به مسأله صلح در جهان، ماجرای اوکراین مجدداً نشان داد که سیلی «رئالیسم» همچنان می‌تواند واحدهای سیاسی مختلف جهان را از رویای اعتماد به یک واحد سیاسی دیگر، به‌طور ویژه آمریکا، خارج کند و مجدداً این واقعیت را به همه بازیگران جهانی یادآوری کرده‌ک «خودریای» (اصل بنیادین نظام بین‌الملل است. «درواقع و به قول هنری کیسینجر، وزیر خارجه افسانه‌ای آمریکا، دشمنی با آمریکا خطرناک است اما دوستی با آمریکا برگار است.